

Documents inèdits i testimonis orals de la família Parera sobre mossèn Antoni Maria Alcover

Miquel Grimalt Gelabert

Resum

Es descriuen i analitzen algunes informacions sobre la figura de mossèn Antoni Maria Alcover recollides a la família Parera Fornés, dos membres de la qual varen tenir una relació prou directa amb el vicari general, es tracta de Joan Parera Fornés (amic personal del canonge de Santa Cirga i secretari de l'Ajuntament de Manacor força anys durant la Restauració) i de Miquel Parera Fornés (sacerdot, catedràtic al Seminari Diocesà i personatge important en l'església mallorquina dels temps dels bisbes Cervera i Campins).

Les dades que s'han trobat consten d'una part documental, composta per una reduïda col·lecció de cartes (d'una correspondència que es pot suposar fou més extensa), i d'uns inèdits testimonis orals, recollits de boca de Francisca Parera Femenies (filla de Joan Parera) en una entrevista enregistrada en cinta l'any 1977.

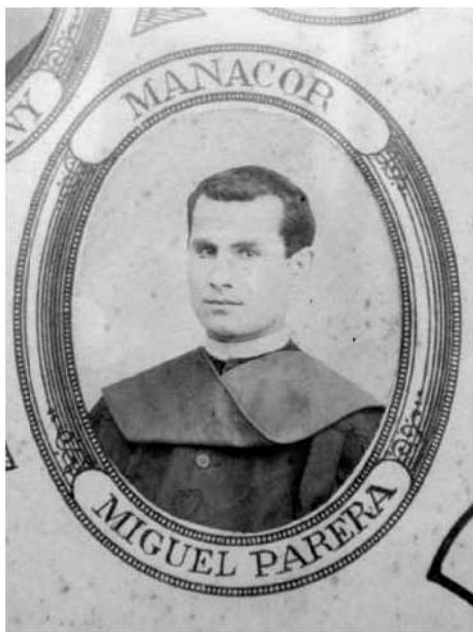
Introducció

La família Parera, resident des de la primera meitat del segle XIX al carrer des Tonadors (actualment Soledat) de Manacor, va tenir una certa rellevància dins la vida manacorina de la segona meitat del vuitcents i de les primeres dècades del segle XX a partir d'alguns personatges notoris amb lligams amb l'Església. S'ha de remarcar que Joan Parera Galmés, frare franciscà exclaustrat del convent de Sant Bonaventura de Lluçmajor, que es va integrar en el clergat secular i va arribar a exercir d'ecònom de la parròquia de Manacor (1868), des d'aquest càrrec va impulsar un dels projectes d'ampliació de l'església dels Dolors (Gomila i Lliteres 2005). Més propers en el temps es troben dos ne-

bots de l'abans esmentat: Miquel Parera Fornés (1846-1913), també eclesiàstic de carrera i que va exercir un ampli ventall de càrrecs en la diòcesi (vicari de Manacor, visitador de diversos ordes religiosos femenins, predicador, impulsor de les missions populars, majordom, secretari d'estudis i catedràtic de Teologia Moral al Seminari), i Joan Parera Fornés (1855-1926), que també cursà estudis eclesiàstics però no va arribar a ordenar-se, posteriorment fou secretari de l'Ajuntament de Manacor durant una part significativa de la Restauració (amb diverses interrupcions en l'exercici del càrrec, lligades a l'alternança de partits en les institucions i canvis en la Batlia) (Fullana 1994).

Tant Miquel com Joan Parera varen mantenir una relació personal i/o professional amb Antoni Maria Alcover. Aquesta relació era, segons els testimonis, més propera i amical amb Joan, en canvi amb Miquel estava marcada pel caràcter institucional, ja que ambdós eren membres de la cúpula de l'Església mallorquina del seu temps. Alcover i Joan Parera varen coincidir, malgrat la diferència d'edat, un temps com a estudiants que residien en una "república" (pis d'estudiants pagesos residents a Ciutat i que compartien un habitatge, normalment tutelats alhora que servits per una madona d'edat avançada) i en tot moment la seva relació va conservar trets de camaraderia i complicitat derivats d'aquest període juvenil de convivència.

Com a testimoni de l'amistat amb ambdues persones, Alcover els inclou entre les notes necrològiques que amb l'epígraf "amics morts" va anar publicant al *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana* (Alcover 1913 i 1926). La referència a Miquel Parera és relativament extensa i en ella glosa els càrrecs que havia exercit al Seminari, així com la seva figura de brillant orador i benefactor del diccionari. En canvi la de Joan Parera, més breu, esmenta que havia estat company d'estudis i fa una referència a la seva condició de secretari de l'ajuntament i catòlic exemplar.

Miquel Parera Fornés (1846-1913) en una orla del Seminari (1871-1872)

La relació entre els Parera i Alcover es veu reflectida en un epistolari, bona part del qual es conserva a l'arxiu d'Alcover i ha estat transcrit en la recopilació a cura de Pilar Perea (2009); això no obstant, a l'arxiu familiar de can Parera s'han pogut trobar algunes cartes inèdites fins al moment, el contingut de les quals ara es fa present i es comenta. Com en qualsevol relació personal, l'amistat entre aquells personatges va deixar tot un conjunt de vivències i anècdotes, que es varen poder enregistrar de boca de la filla de Joan Parera, Francinaina Parera Femenies, l'any 1977, les quals també es fan públiques i permeten aportar informació sobre la figura del fill més il·lustre de Manacor.

La correspondència. Quatre cartes i quatre trets de la personalitat alcoveriana

La relació epistolar entre els germans Parera i Antoni Maria Alcover fou relativament intensa, i els continguts de les cartes permeten intuir que només s'ha conservat parcialment, ja que en les comunicacions hi ha referències a d'altres missatges escrits que no s'han pogut trobar. En tot cas, de les cartes i notes es dedueix que les trobades personals sovintejaven pel que fa a Miquel Parera a la darrera dècada del segle XIX i la primera del segle XX.

L'obra que recull bona part de la correspondència d'Alcover és la recopilació de Pilar Perea *Epistolari d'Antoni Maria Alcover* (2008) en que s'analitzen i transcriuen les cartes del fons epistolar de l'arxiu del vicari general. Segons aquest recull, el nombre de missives que es varen creuar amb Miquel Parera és prou nombrós (42 cartes enviades per Parera i 2 emeses per Alcover), es tracta de missatges breus i relacionats amb assumptes quasi exclusivament eclesiàstics

Joan Parera Fornés (1855-1913) i sa filla Francinaina Parera Femenies (1892-1985), fotografia familiar a circa 1915

i que evoquen la figura d'Alcover com a home d'església (escrits de convit a actes del Seminari, tramesa de treballs d'alumnes, confidències sobre comportament de clergues, preparació d'actes litúrgics, qüestions sobre rituals). Hi ha un únic cas en què fa referència a la dedicació d'alumnes del Seminari a tasques relacionades amb el diccionari i que, per tant, mostra el vessant d'Alcover com a lingüista. El desequilibri entre les 42 cartes de Parera i les 2 d'Alcover fa pensar que si l'arxiu personal de Parera s'hagués conservat íntegre tendria un bon nombre d'escrits alcoverians. Miquel Parera escriu tota la correspondència en castellà, excepte la carta que fa referència al diccionari, on s'excusa per la seva pèssima ortografia catalana: la major part de l'obra d'aquest clergue –inèdita– és en català i correspon a sermons (no de bades era considerat com un dels millors oradors sagrats del seu temps), altrament la resta de producció escrita és en castellà (inclosa la correspondència amb el seu germà).

En contrast, la relació epistolar d'Alcover amb Joan Parera és més reduïda i segons l'esmentat recull de Pilar Perea (2008) el secretari Parera va enviar 5 cartes a Alcover, i només fa referència a una nota d'Alcover adreçada cap a Parera. La temàtica majoritària de les notes són assumptes de política local manacorina i Joan informa l'eclesiàstic sobre assumptes de la gestió municipal de la seva vila natal.

Una primera revisió de l'arxiu personal dels germans Parera ha permès localitzar fins a 4 cartes d'Alcover, totes les quals són inèdites, o que només coincideixen parcialment amb les transcrits per Pilar Perea.

Es tracta de 4 missives datades a l'ample període que va de 1866 a 1910, i a continuació es transcriuen, precedides de l'aspecte de la personalitat alcoveriana que deixen veure.

Alcover, humà i amic dels seus (Manacor, 29 de desembre de 1886)

Es tracta d'una carta relativament extensa en què Alcover demana disculpes per no haver convidat personalment Joan Parera al solemne acte de la seva Missa Nova el dia 28 de desembre de 1886, mentre que sí ho havia fet amb el seu germà Miquel Parera (aleshores vicari de Manacor). El text d'un Alcover juvenil és fresc, sense formalitats excessives i amb la riquesa expressiva que el caracteritzà en tot moment.

El text íntegre es transcriu a continuació:

Benvolgut amic:

T'en he feta una com un cova .

Ahir vatax dir Missa-nova y no't vatax dir ase ni bestia.

¡Vaja! Va esser un descuyt com unes cases. Un descuyt que no tindrà perdó, si no fos ab aquestes circumstancies excepcionals en que's troba qui diu missa nova, que no sab quin cap li va davant, y que'n fa qualcuna que no té motlo.

Juanet, ja u veus, á ca nostra feren la llista dels qui havien de convidar y's degueren fer contes que convidant el Vicari, D. Miquel, tots quedarian convidats. Fiy meu; vaja quin pas!

Esper de la teva consideració que no donaràs a'n aquest descuyt, de que'n fores tu llas-timosament victima, cap interpretació dolenta; y que no't creuràs que aquest descuyt significa mancament del afecte, estimació y bona voluntat que jo y tu sempre mos hem professada des que mos conexem.

Axí com, si haguéssim pensat á convidarte abans, t'hauria esperat, axí tambe t'espera ara ton amich coral, companyó vey, servidor humil y novell prevere.

Antoni Mª Alcover.

Manacor 29 Decembre 1886.

Alcover preocupat pel bon nom de Manacor (Palma, 25 d'agost de 1909)

La segona carta que es comenta forma part del rebumbori que va provocar amb motiu d'una publicació que posava en dubte el bon nom de Manacor. La *Gaceta de Mallorca* del 18 d'agost de 1909 va publicar un comunicat (no signat) en què s'ofereix una imatge penosa de la vila, la lectura del reportatge en un diari catòlic i de dretes va ofendre de ple la societat manacorina, i no és per més, ja que abocava tot un seguit d'informacions exagerades i prou ofensives. A manera d'il·lustració es reproduïxen literalment algunes frases, que fan referència, per ordre de citació, a la relaxació moral i de costum al Port de Manacor, a la manca d'higiene a la vila i a la insalubritat.

El Puerto parece ser terreno libre para los mal educados, porque jamás hemos oído palabras tan soeces, lenguaje tan asqueroso, blasfemias tan a granel como en aquel sitio (...) La verdad: jamás en ninguna parte del mundo, hemos oído, en un solo días, ni en años enteros, ni en nuestra vida, tantas palabras impúdicas; y esto que por allí había niños y mujeres

En el pueblo, como todos los años, sigue la tradición de cebar allí los cerdos, y como es una población en la que estos abundan muchísimo, está convertida en una inmensa pocilga, que huele ... y no á ámbar.

Las fiebres tifoideas ya hacen de las suyas, y es un milagro que no causen más estragos. Tal vez no haya ningun otro pueblo en que se menosprecien más las reglas de la higiene. Allí en casi cada casa, además de la pocilga con tres ó cuatro cerdos, hay un estercolero descubierto, muchos de ellos llenos de agua.

L'escrit va provocar la natural, irada i patriòtica reacció de les forces vives manacorines i entre elles la del vicari general de la diòcesi. L'Ajuntament va reunir a corre-cuita una Comissió i encarregaren a Joan Parera i a Josep Alcover

(germà d'Antoni Maria) que informassin; així ho comenta el secretari Parera en una carta destinada a Mn. Antoni Maria Alcover (Perea 2008):

Hoy se ha reunido una Comisión para redactar un comunicado refutando aquel y estando bastante exaltados los animos y antes de insultar á nadie, he propuesto y ha sido aceptado, que su hermano P. Josep y despues yo le enteremos de lo ocurrido.

L'informe de Joan Parera, en què es detalla que no eren certes les informacions de la *Gaceta* i en què s'acusa Mn. Pont de l'autoria de l'escrit insultant va arribar a Alcover, segurament el 21 o 22 d'agost. Les notificacions de Parera i Josep Alcover varen tenir efectes immediats a la cúria mallorquina, perquè varen forçar que el diari en la seva edició de dia 24 fes un escrit d'aclariment sobre les informacions exagerades sobre Manacor que havia difós dia 18. Mossèn Antoni Maria Alcover envia una carta a Joan Parera en què es pot llegir entre línies la pressió que ha fet perquè el diari fes públic el segon escrit, encara que recorda les obligacions de l'Ajuntament de mantenir l'ordre establert; aquesta carta s'ha conservat en l'arxiu de Can Parera.

El to poc amical de l'escrit, i l'èmfasi en el manteniment de l'ordre, es pot entendre pel context social del moment en una de les majors crisis del règim de la Restauració provocada per la guerra d'Àfrica i que tan sols 15 dies abans havia esclatat amb la Setmana Tràgica de Barcelona.

Palma, 25 agost, 909.

Juan:

Rebuda la teva de 22 del corrent, vetx unes aclaracions per La Gaceta que sortiren ahir, demunt lo que tu i En Pep, germá meu, m'havíeu escrit.

Mn. Pont se defensa dient que tot lo que diu el comunicat o correspondencia de dia 18, le hi denunciaren persones de respecte de Manacor, qu'ell anomena, i de lo del Port també en dona be les fites ben netes.

Ell (o els qui li parlaren) ezagerarien una mica la nota agre, pero no'm puc llevá del pensament allò de que quant els cans lladren qualque cosa hi ha. Jo lo que crec que a Manacor un Ajuntament, ple de bona voluntat, com el d'ara pot fer molt, ben molt, perque hi ha molt, ben molt que fer.

Digués a n'el Sr. Batle que'l salut i li don la més coral enhorabona per la energia que fins ara sembla que desplega contra tota classe de desordre i desgavell i per la seua actitud resolta a favor de tot lo qu'es bé per Manacor. !Endavant! i !que Deu nostre Senyor li assistesca per acertar en totes les coses!

Ton afectíssim.

Antoni Mª Alcover prve

Alcover, integrista (Palma, 6 de novembre de 1910)

Alcover té una concepció integrista del món en el sentit que l'Església ha

de marcar la societat en tots i cada un dels aspectes i no comprèn la separació entre el poder civil i l'eclesiàstic. La carta s'insereix en la polèmica pel que fa a la destinació d'una part del pressupost municipal de Manacor a subvencionar la cera que es crema en determinats actes religiosos. El vicari general en aquest cas demana clarícies sobre el tema a Joan Parera, sol·licita la informació a nivell personal, sense esmentar explícitament la condició de secretari municipal de Parera.

Palma, 6 novembre, 910

A D. Juan Parera i Fornés.

Amic estimat: me faries un gros favor si'm contestasses anit metex o demà a n-aquexes preguntes:

Ses 100 pessetes que consignau a n-es presupost municipal pe'sa cera de ses processons funcions relligioses aont assistex s'Ajuntament ¿com les invertiu? Vuy dir: qu'es que pagau? Tota sa cera de sa funció o just sa que gas-ten es retgidors i batles, això es, ses atxes o ciris que duen ells?

Com in-Justícia ataca s'Ajuntament perque destina aquexa cantitat, m'interessa sebre es ne d'axò, i sebrehu demà o dimars dematí.

Mil gràcies per endevant de lo que envers d'axò pugues fer per ton antic company d'estudis i afectissim.

Antoni Mª Alcover pre.

La resposta de Parera als requeriments d'Alcover arriba el 10 de novembre i es conserva a l'arxiu d'Alcover (Perea 2008), així com també a l'arxiu de can Parera, ja que aquest va copiar el que havia contestat al revers de la carta alcoveriana.

La carta es refereix a l'assumpte de la cera, però també aporta informacions en torn a afers del convent dels Dominics i inclou referències a regidors de tendències oposades al conservadorisme ideològic que compartien Alcover i Parera. Tot això indica que hi ha d'haver d'altres missatges coetanis entre ambdós personatges intercanviats oralment, a través de terceres persones o en papers ara perduts.

Prou curiós és el darrer paràgraf de la missiva de Parera, que en contrast amb la resta dels seus escrits, redactats en castellà i amb un formalisme propi de la seva condició de secretari, és en un català col·loquial amb trets propis de la prosa del propi Alcover:

Tant en Molinet com en Perello es Mestre se veuen ferits d'ala i volen tepa es pépé qu'han fet, però el dimoni, per mes que se tap, mostrarà ses bañes. He vist que feyan xepa-xepa, no se que pensen.

Alcover, patriota (Palma, 11 de juny de 1908)

La darrera carta conservada a l'arxiu de Can Parera no va adreçada a Joan Parera, sinó que ho fa al batle de Manacor; segurament el primer, en la condició de secretari, la va dur a ca seva, on va restar. Es tracta d'un escrit en què Alcover fa propaganda d'un congrés sobre la figura del Rei En Jaume I que se celebrarà a Barcelona i del qual és el comissari insular: demana que els principals ajuntaments mallorquins se subscriguin a l'esdeveniment, tant per raons de memòria del pare de la pàtria com també per a obtenir el tom de les actes. Està escrit en un estil molt directe, sense excessiva retòrica, tan típic d'Alcover com impropri per a convèncer de les bondats d'un producte.

Palma, 11 juny, 908.

Al Sr. Batle de Manacor

Molt senyor meu i amic: a Barcelona van a celebrar un Congrés Històric en memòria del Rey En Jaume, i a mi m'han fet Comissari de les Balears. Els treballs que's lletgesquen a n'aquest congrés, tots d'història nostra, se publicaran fent un tom. Els qui s'inscriuen com a congressistes, els enviaran aquest tom i han de pagar 10 pessetes. Convidam els primers Ajuntaments de Mallorca a que s'inscriuen per axò. Se tracta d'honar la memòria del Rey En Jaume i pagant deu pessetes tenir dit tom. M'agradaria ferm que l'Ajuntament de Manacor s'ingriugués, si es que pugua ferho bonament. El Congrés s'obri dia 20 d'aquest mes

Son afectíssim

Antoni Mª Alcover pre.

Anècdotes i contarelles sobre n'Alcover

El maig de 1977 qui signa aquesta comunicació, en col·laboració amb Francisca Grimalt Gelabert, va enregistrar una conversa amb Francinaina Parera Femenies (filla de Joan Parera i padrina dels entrevistadors) entorn a vivències i relats familiars orals que fessin referència a Mn. Antoni Maria Alcover, persona que havia tractat repetidament i conegut directament en la condició de filla d'un amic personal. Ambientalment la xerrada es va desenvolupar coetàniament als actes públics que es feren a Manacor aquell any en honor d'Alcover.

El perfil de la persona entrevistada correspon al d'una dona amb una formació intel·lectual que sobrepassava l'habitual entre la població femenina del seu temps a Manacor, malgrat no tengués cap titulació acadèmica reglada. Aquesta formació fou adquirida amb una assistència a escola a les monges de la Caritat fins a una edat avançada (més enllà dels 20 anys), així com pel fet de viure en un ambient propici a la lectura amb una biblioteca i hemeroteca familiar ben nodrida i el contacte amb gent il·lustrada com son pare i també l'oncle i padrí de

fonts, Miquel Parera.

De les diferents anècdotes que es relataven se n'han considerat tres, dues de les quals es poden considerar inèdites, en tant que l'altra ha estat repetidament recollida en altres recerques d'informació oral sobre Alcover, tot i que els detalls que aportà la informadora poden ajudar a obtenir-ne més clarícies.

A continuació es descriuen, tot encapçalades per un títol d'estil alcoverià amb una descripció prèvia de les circumstàncies que les envolten, així com de l'anàlisi de la seva relació amb d'altres informacions orals sobre Alcover.

De com l'amo en Martí de Santa Cirga i es vicari general varen acompanyar es capellà Parera amb un carro de garbejar estirat pes gorà de Santa Cirga

Aquest relat es relaciona amb d'altres recollits sistemàticament d'informadors posteriors en l'obra de Miquel Guijón i Llorenç Mas (2007). En essència es tracta de la imatge d'Alcover passejant per la vila amb un carro de feina en lloc d'un carro de passeig. Els autors esmentats no han trobat un consens entre els informadors sobre el fet, ja que n'hi ha que ho consideren com una broma de Martí Alcover cap al seu germà que va provocar el rebuig del canonge, mentre que d'altres hi veuen una complicitat entre ambdós germans.

El relat de Francinaina Parera ofereix informació sobre la data aproximada dels fets, i a més ofereix una descripció dels guarniments de la bístia que són prou detallats per fer pensar en una notícia verídica.

Venia de Ciutat es dia de Nadal, amb so tren de les 10 per dinar amb sa família. I un germà seu, en Martí, que era es que s'assemblava més a ell, per anar-lo a cercar per anar a Santa Cirga va enganxar s'ase més vell, es gorà, enganxat amb vencisos d'espert i sa collera. I era una collera vella, espenyada i anava cosida amb fil de ferro i per cloure es dos caps tot envoltat fent com punxes. En arribar des tren li digueren :“Don Miquel, que no puja”. Devia ser un carro de feina, i el tio hi va haver de pujar i ell i es vicari general varen anar amb sos peus i faldons de sotana penjant des carro. I així per tot es poble fins deixar-lo a ca nostra.

Complementa aquesta informació una altra contarella sobre l'amo en Martí Alcover, referida a les Beneïdes de Sant Antoni.

Eren ses seves sortides. Aquest germà era es major. A sa festa de Sant Antoni duia a beneir es gorà (s'ase que se dóna per nodrir) i quan era davant sa capelleta se treia una grapada de calderilla i triava una peça de dos. Feia ses voltes i només donava ferro. Es capellà li va dir: a un sant no li has de donar calderilla. Ell va contestar: un sant que va viure an es desert menjant herbes no ha de mester més que calderilla.

Com es capellà Parera va veure suar de valent es bisbe Campins per mor des vicari general

Miquel Parera i Antoni Maria Alcover varen tenir una estreta relació lligada

al programa formatiu del Seminari, com es dedueix de la correspondència en què s'envien notes i comentaris sobre els certàmens científics i literaris que es duïen a terme en aquesta institució pedagògica. En aquest context se situa aquesta nova anècdota, relativa al comportament poc ortodox d'Alcover durant un acte públic en què el canonge transcrivia l'orador amb la seva particular notació taquigràfica (la informadora no va saber precisar si es tractava d'una oposició a canonge o d'un altre tipus de concurs).

La rusticitat formal del vicari general contrasta en aquest cas amb les exquisides formes i posat senyorial del bisbe Campins. Aquesta contraposició ha estat també recollida per Guijón i Mas en d'altres anècdotes de contingut més escatològic.

En el seu relat Francinaina Parera esmenta les circumstàncies de l'acte:

Es vicari general estava allà que escrivia, i ho feia amb un llapis de fuster. Va dir: un moment. Se va posar dret, treu un trinxet de sa butxaca i comença truc, truc a treure punta.

El tio Miquel era a prop o davant el bisbe. El bisbe era un home molt senyor ... molt distingit. I el tio contava que veia el bisbe amb unes llàgrimes que li queien ... I n'Alcover vengà a fer creus, comes, ell s'entenia ... això era es vicari general. Això era davant es cabildo.

Sa moixa que dormia damunt es sac des llegum i es estudiants de sa “república” de n'Alcover i en Parera

Aquesta anècdota és totalment inèdita i a més va referida a l'època juvenil d'Alcover als primers anys d'estudiant a Ciutat. Atès que es tracta d'una conta-rel·la llarga i que la informadora la va relatar a trossos, la resumim a continuació.

Alcover vivia en un pis de Ciutat (una “república”), juntament amb altres estudiants forans, entre els quals es comptava Joan Parera; aquest darrer era un dels més vells de la colla, mentre que Antoni Maria n'era el caganius. Els propietaris d'una botiga, localitzada a prop del pis d'estudiants, tenien el costum d'exposar al carrer els sacs amb els llegums i la moixa de la casa tenia el poc higiènic vici de jeure amb els ciurons per matalàs.

Un dia es presentà Alcover amb una curolla: n'havien de fer una de grossa, havien de robar la moixa, l'havien de matar, escorxar, cuinar i menjar solidàriament. En un context social del moment, marcat pel poc respecte a la vida animal, aquesta malifeta no degué semblar especialment fora de lloc. Si ho haguéssim de descriure en mots actuals, Antoni Maria Alcover va fer d'instigador i autor intel·lectual de l'atemptat i els altres en foren còmplices i coautors materials.

Varen treure busca sobre el repartiment de les feines. La informant no va sebre especificar la tasca que va correspondre a Alcover, però recorda bé aquella

que la sort va deparar a son pare (Joan Parera): havia d'anar a tirar la pell i la moca de la víctima a la inhòspita murada a fi que no quedàs cap indici del crim.

Així ho feren, robaren l'animalet, el mataren, l'escorxaren, el cuinaren i, com a bons mascles que eren, dugueren l'acte fins a les darreres conseqüències i feren un àpat de la moixeta.

L'anècdota sona exagerada o fins i tot massa novel·lesca, però vet aquí com un detall de la informadora fa que al nostre entendre assoleixi una total versemblança:

Mon pare va anar a tirar ses butzes a sa Murada, i les duia embolicades dins un paper, i pes camí va reparar com se movien i se va assustar. Se veu que sa moixa anava plena.

Els testimonis recollits i que ara s'han relatat són plenament complementaris dels que componen la molt completa recopilació feta per Guijón i Perelló (2007). Això no obstant, hi ha algunes diferències: es varen obtenir en una data força anterior a la d'aquests autors. La informadora és força més antiga de les qui s'han pogut entrevistar contemporàniament, de fet Francinaina Parera era 30 anys més jove que el vicari general i va ser testimoni visual d'una de les anècdotes d'Alcover (el carro), així va poder escoltar de primera mà i per part de coprotagonistes (Joan Parera o Miquel Parera) les altres dues.

BIBLIOGRAFIA

- ALCOVER, A. M. (1913). "Amics Morts. Mn Miquel Parera Fornés". *BDLC VII* (1912-1913), núm. 13 (oct-nov 1913), p. 554.
- ALCOVER, A. M. (1926). "Amics Morts. L'amor'n Joan Parera y Fornés". *BDLC XIV* (1925-1926), núm. 5 (oct-des 1926), p. 370.
- FULLANA, Pere (1994). *El moviment catòlic a Mallorca: (1875-1912)*. Barcelona: Publicacions Abadia de Montserrat. 648 p.
- GOMILA, Antoni; LLITERES, Joan (2005). "Els primers projectes per a la construcció d'un nou temple parroquial a Manacor (segles XVIII-XIX)". A: FERRER, A.; SALAS, M. (coord.). *Espai, fet urbà i societat a Manacor*. Manacor: Ajuntament. P. 119-217.
- GUIJÓN, Miquel; MAS, Llorenç (2007). *Antoni Maria Alcover (1862-1932). Testimonis orals: mite i persona*. Palma: Lleonard Muntaner. 176 p.
- MOLL, Francesc de Borja (1996). *Un home de combat (Mossèn Alcover)*. Palma: Moll. 18 cm. 322 p.
- PEREA, Pilar (2009). *Epistolari d'Antoni M. Alcover (Manacor 1880 - Palma 1931)*. Palma: Moll. 1 CD.